

Steroidy – prednisolon (Prednison®), metylprednisolon (Metypred®, Urbason®)

Steroidy jsou léky, které se od počátků transplantací nejběžněji používají k zabránění vzniku rejekce (odhojení) transplantovaného orgánu a k její léčbě. Kortikoidy jsou hormony, které zdravý organizmus vytváří v nadledvinách v množství, které je srovnatelné s dávkou běžně



používanou k prevenci rejekce. Při léčbě rejekce se podávají dávky mnohonásobně vyšší. Steroidy významně ovlivňují celou řadu systémů v lidském organismu. Jejich hlavním imunosupresivním účinkem je potlačení množení a aktivace lymfocytů, zasahují však i do řady regulačních mechanismů a omezují i působení dalších buněk bílé krevní řady. Omezují tvorbu protilátek.

Steroidy se neužívají samostatně, ale většinou v kombinaci s cyklosporinem nebo tacrolimem, a často pouze v prvních měsících po transplantaci. U některých základních onemocnění jater (především u nemocí z autoimunity – poškození organismu vlastními obrannými mechanismy) se kortikoidy užívají trvale. Dávkování je přísně individuální, v prvních týdnech se pohybuje přibližně okolo 15–20 mg/den, později činí dávka 5 mg/den i méně.

Nežádoucí účinky jsou četné a jejich intenzita závisí na velikosti dávky. Steroidy zvyšují riziko infekcí a snižují zánětlivou reakci organismu. Mohou ovlivňovat náladu, a to jak ve smyslu větší nervozity a napětí, tak i ve smyslu útlumu a deprese. Mohou vyvolat stavy zmatenosti a zhoršovat psychiatrická onemocnění. Dále mají řadu nežádoucích účinků na látkovou přeměnu: zvyšují

hladinu krevního cukru a mohou vyvolat vznik nebo zhoršení cukrovky, vedou ke zvyšování krevního tlaku a zvyšování koncentrace tuků v krvi. Zvyšují ztrátu kostní hmoty a jejich delší podávání může vést ke vzniku osteoporózy a snadnějšímu vzniku zlomenin kostí. Vyvolávají chuť k jídlu a vedou ke zvyšování váhy. Vedou rovněž ke zvýšenému ukládání tuku do oblasti břicha a hrudníku (tzv. obezita centrálního typu).



Mohou zapříčinit také kožní problémy, zejména zeslabování a zvýšenou zranitelnost kůže a dále vznik strií (pajizévek) na kůži břicha, hýždí a na stehnech. Dále vyvolávají či zhoršují akné a vedou k nadměrnému ochlupení. Steroidy nejsou toxické pro jaterní tkáň.



O jejich podávání vždy rozhoduje lékař na základě důkladného zvážení přínosu a rizik. Užívání steroidy nezvyšuje rizika pro onemocnění plodu v případě otěhotnění.